

Ιθαγένεια, ένα ελληνικό Ρομάντζο Γραφειοκρατίας

Ένα απόγευμα του Νοέμβρη βρεθήκαμε στην εκδήλωση της ΜΚΟ Generation 2.0, με θέμα την ιθαγένεια των 2ης γενιάς μεταναστών – των παιδιών των μεταναστών, δηλαδή, που γεννήθηκαν ή/και μεγάλωσαν εδώ – και τον κώδικα μετανάστευσης. Η διεύθυνση έλεγε ‘Ρομάντζο’, δηλαδή το γνωστό χίπστερ μαγαζί στο κέντρο της Αθήνας. Με ομιλητές εκπροσώπους του κράτους/της διοίκησης... Η Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης Αθηνών και Κοινωνικών Υποθέσεων και η Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης.

Ένα λεπτό! Ολόκληρο κράτος να μην κάνει ένα press conference σχετικά με τη πορεία εφαρμογής του νόμου σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις; Μας φαίνεται περίεργη η συνάρθρωση γραφειοκρατών και ΜΚΟ σε έναν απολιτικό χώρο σαν τον συγκεκριμένο; Όχι απαραίτητα, αν θεωρήσει καμιά/ κανείς πως το κράτος έχει διάφορα μέσα να διαχειριστεί την αγωνία δεκάδων χιλιάδων που κρέμονται από τις αποφάσεις του για την μοίρα τους. Ένα από αυτά, το πιο αποτελεσματικό ίσως, είναι ξεκάθαρα η κινητοποίηση της ‘κοινωνίας των πολιτών’ και των κονέ με τους εναλλακτικούς της επιχειρηματίες ως μέσων διαμεσολάβησης μεταξύ πληθυσμιακών ομάδων και κράτους. Για αυτό το λόγο, ναι, στο Ρομάντζο, πέρα από τα φώτα της δημοσιότητας, με αέρα ημι-ανεπίσημο, ύφος προσιτό και προθέσεις ούτε στο ελάχιστο δεσμευτικές. Το κράτος εμφανίζεται ως διαλλακτικό και ουδέτερο και γιατί όχι ως φιλομεταναστευτικό και ανθρωπιστικό. Οι όποιες ‘παγίδες’ στις οποίες πέφτουν καθημερινά οι αιτούντες – βλ. εμπόδια του κράτους για να τις/τους εξουθενώσει ψυχικά και οικονομικά – ανάγονται σε τεχνικά ζητήματα απογυμνωμένα από το πολιτικό τους περιεχόμενο, ζητήματα δήθεν πέρα και έξω από πολιτικές αποφάσεις. Με αυτόν τον τρόπο, αποκρύπτεται το γεγονός πως η πρώτη-φορά-αριστερά κυβέρνηση του Σύριζα, δεν επιδιώκει ακριβώς να παρουσιάσει ένα καλό πρόσωπο στους μετανάστες, παρέχοντας εμπεριστατωμένες διευκρινίσεις, επεξηγήσεις και ανοιχτό διάλογο, αλλά ταυτόχρονα προσπαθεί να κρατήσει ικανοποιημένη και την υποτιθέμενη ‘άλλη πλευρά’, τον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό, που την ανέδειξε σε (συγ)κυβέρνηση. Και πώς καταφέρνει κανείς λοιπόν να κρύψει το «μπορώ-αλλά-δεν-θέλω»; Μα φυσικά μέσα από μια τακτική δοκιμασμένη σχεδόν σε όλα τα πεδία σχέσεων: πρόκειται για την τακτική «θέλω-αλλά-δεν-μπορώ».

Μπορεί να το δει κανείς απ’ έξω και σαν μαθηματικό παράδοξο. Πώς θα γίνει να μην πάρει την ιθαγένεια άμεσα ούτε το 1/10 των 250.000 δικαιούχων της; Και κάπως έτσι ξεκινάει. Στην αρχή, είπαμε... – οι συν-κυβερνώντες παραφυλάει! – ο εκπρόσωπος του υπουργείου σε ερωτήσεις σχετικά με το τι θα γίνει με τις περιπτώσεις παιδιών που μετά από πολύχρονη διαβίωση στο ελληνικό κράτος ξάφνου βρέθηκαν εκτός του δικαιώματος να διεκδικήσουν την ύπαρξη τους ως πολίτες, ήταν του στυλ: «Το νόμο δεν τον κάναμε πολύ ελαστικό για να μας τον περάσουνε από το ΣτΕ» και «Προσπαθήσαμε να τυποποιήσουμε τον μέσο όρο αυτού που θα κάνει αίτηση και την δικαιούται.»

Ήδη εδώ γεννιούνται κάποιες απορίες βέβαια. Η πρώτη: ο εκπρόσω-

πος του υπουργείου υπονοούσε τώρα ότι το Σ.τ.Ε. είναι άλλο και τελείως διαφορετικό πράγμα από κράτος και νομοθέτες... σε βαθμό τέτοιο μάλιστα που η κυβέρνηση φοβήθηκε το Σ.τ.Ε.(1) Ας το χωνέψουμε αυτό. Μετά, η δεύτερη: ποιους/ες άραγε περιλαμβάνει αυτός ο μέσος όρος, ή καλύτερα ποιες/ους αφήνει στην απέξω; Οι εισηγητές έκαναν σαφές, μέσω μιας σειράς σεναρίων, ότι εν τέλει πρόκειται για μια πολύ συγκεκριμένη κατηγορία νέων που θεμελιώνουν το ‘δικαίωμα στην κτήση ιθαγένειας’, δηλαδή τη νόμιμη πρόσβαση τους στην διαδικασία. Αν π.χ. για κάποιο λόγο δεν έχεις 900 ευρώ να αποκτήσεις 10ετή άδεια (εφόσον δεν έχεις περάσει από ελληνική εκπαίδευση), αν δεν έχεις συνεχή διαμονή, αν είσαι μετανάστρια, ανύπαντρη, που γέννησε στην Ελλάδα, το τέκνο σου δεν δικαιούται να θεμελιώσει αυτό το δικαίωμα και θα καταλαμβάνει επ’ αόριστον μια θέση ανισότητας. Θα χρειαστεί «δυνατή άδεια παραμονής του συζύγου», είπε ο εκπρόσωπος, αλλά μόνο με την προϋπόθεση υψηλού εισοδήματος! Κάτι σαν σεξιστικός και ταξικός πόλεμος μαζί, ώστε ο αποκλεισμός των ενδιαφερόμενων να πάει μαζί με την απόκλιση από τα πρότυπα της ετεροκανονικής, πλήρως αφομοιωμένης, οικονομικά εύρωστης οικογένειας.

Ακόμη κι αν βρίσκεσαι στον περιβόητο μέσο όρο των δικαιούχων, ωστόσο, μπορείς να δεις την αίτηση σου να προχωράει «κανονικά» με γύρω στα δύο χρόνια αναμονή, παραπομπές περιπτώσεων στο υπουργείο λόγω άγνοιας νόμου κτλ. Το κράτος «έχει παρανοήσει» με το κράτος, είπε ο εκπρόσωπος του υπουργείου, δηλαδή το κράτος αισθάνεται σα να λέμε την απειλή του εαυτού του, αλλιώς δεν βγάζει νόημα η επί τρεις φορές επανάληψη/αναφώνηση ενός εισηγητή της λέξης ‘παράνοια’, αμέσως μετά την αφήγηση (από τον ίδιο) στιγμών αποκάλυψης του τέρατος της γραφειοκρατίας στην καθημερινή πρακτική. Ωστόσο, πέρα από την εξοντωτική αναμονή και την οικονομική αφαιμάξη, οι αιτούντες-ούσες καλούνται να αντιμετωπίσουν και ένα τέρας το οποίο δεν είναι τόσο άρατο και χαώδες σαν αυτό της γραφειοκρατίας, αλλά είναι ο/η Έλληνας δημόσιος υπάλληλος της διπλανής (λέμε τώρα) πόρτας. Μαθαίνουμε ότι τις σχετικές υπηρεσίες στελεχώνουν πλέον και άτομα με φοβερά κουρέματα και βαψίματα, πίνισινγκ και τατού, αλλά αυτό δεν σημαίνει τίποτα καλύτερο στην απάισια συμπεριφορά και την κούραση που μπορούν να σου προκαλέσουν. Σύριζα, δηλαδή, και τα χίλια πρόσωπα της εξουσίας.

Όμως, ο λαβύρινθος με τα τέρατα δεν τελειώνει εκεί. Πας σχολείο. Η μαμά και ο μπαμπάς είναι εντάξει από χαρτιά. Τα στοιχεία που δίνουν τα σχολεία, όμως, στη διεύθυνση πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας, είναι συχνά μπλεγμένα και το ακριβές όνομα σου είναι δύσκολο να διασταυρωθεί. Η πρακτική θέλει κατά το δοκούν επιλογή

[1] Το ότι ο νόμος είναι ικανοποιητικός, αλλά οι γραφειοκρατικές διαδικασίες ή τα τεχνικά ζητήματα, όπως το σύστημα μηχανογράφησης, τον εμποδίζουν να λειτουργήσει, είναι ένα άκρο συμπέρασμα καθώς ακόμη και οι βελτιωτικές προτάσεις που κατέθεσαν συστηματικά οι διάφορες μεταναστευτικές κοινότητες στην Ελλάδα ήρθαν επανειλημμένα αντιμετώπιζες με αρνητικές απαντήσεις.

ονόματος από διευθυντές γυμνασίου και λυκείου και κάποιοι δεν τα διόρθωσαν ούτε εκ των υστέρων. Το αν θα πάρεις ιθαγένεια επαφίεται στις ρατσιστικές διαθέσεις του διευθυντή και του γυμνασιάρχη, από το πως θα του φανεί υποκειμενικά ευκολότερο να ονοματοθετήσει. Σχετικά με τη χρόνια συνεισφορά των διευθυντών των ελληνικών σχολείων στις διαδικασίες νομιμοποίησης των μεταναστ(ρι)ών μαθητ(ρι)ών τους, ας μνημονεύσουμε το τι είχε συμβεί ήδη και με τον προηγούμενο νόμο για την ιθαγένεια, όπου παρατηρούνταν το φαινόμενο τα απαραίτητα δικαιολογητικά να έρχονται μόνο από λίγα, πολύ συγκεκριμένα σχολεία, όπως επισημάνθηκε από το κοινό της εκδήλωσης.

Μάθαμε και κάτι επιπλέον. Πως και σχολείο να πηγαίνεις και να πληρούνται τα κριτήρια, θα πρέπει να είναι σχολείο τέτοιο που προάγεται και παίρνει απολυτήριο συγκεκριμένο. Αν τελειώσεις κάποιο ειδικό σχολείο που δεν υπάγεται στο υπουργείο παιδείας, και άρα δεν αποδεικνύεται η σχέση με τον 'θεσμό-κεφάλαιο', όπως χαρακτηρίστηκε, ο θεσμός της εθνικής παιδείας, δεν δικαιούσαι ιθαγένεια. Για παράδειγμα, όπως ανέφερε ένας εκ των ομιλητών, μπορεί να τελειώσεις την Λεόντειο Σχολή, αλλά κάτι τέτοιο δε συνιστά τεκμήριο κτήσης της ελληνικής παιδείας και άρα δεν πληρούνται τα βασικά κριτήρια εδώ πέρα. Πολύ λογικό παράδειγμα έδωσε μάλιστα ο ομιλητής καθώς... πολλά παιδιά μεταναστών πάνε στη Λεόντειο, ε; Αλλά ακόμα και έτσι, ποιο είναι το βαθύτερο πρόβλημα με αυτά τα σχολεία; Όπως διασκεδάστηκε από τον καχύποπτο γραφειοκράτη: «Πώς ξέρουμε εμείς πως αύριο-μεθαύριο η Λεόντειος δεν θα αναπτύξει τζιχαντιστικό πρόγραμμα σπουδών;» Η Λεόντειος. Λοιπόν, την ταξική διάσταση αυτών των τελευταίων κριτηρίων όσο και για την ξεκάθαρα ρατσιστική αντίληψη που αναδεικνύει η σφήνα του γραφειοκράτη περί τζιχαντισμού και εκπαίδευσης δεύτερης γενιάς μεταναστών, αφού βλέπει τα ξένα σχολεία και τους ξένους μαθητές ως απειλή και δυνάμει τρομοκράτες, δεν την σχολιάζουμε περαιτέρω.

Αν τελικά είναι όλα καλά με το όνομα, συγκεντρώσεις τα δικαιολογητικά, επόμενο βήμα είναι να τα καταθέσεις είτε στις τοπικές αυτοδιοικήσεις, είτε κατευθείαν το υπουργείο. Στο σημείο αυτό ηχεί στα αυτιά μας το παράπονο του γενικού γραμματέα του υπουργείου μετανάστευσης: «Μα γιατί όλοι κατευθείαν πάτε στο υπουργείο, δεν μπορούμε να διαχειριστούμε τον τόσο μαζικό αριθμό αιτήσεων, να ένας λόγος που καθυστερούν όλα...» Η απάντηση στο παραπάνω δόθηκε από εκπρόσωπο της μεταναστευτικής κοινότητας και ήταν η αναμενόμενη: οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις έχουν να δώσουν όλο και από κάποια δικαιολογία για να μπλοκάρουν την αίτηση. Ας πάρουμε για παράδειγμα την Θεσσαλονίκη, όπου η απάντηση της Περιφέρειας ήταν ότι δεν είχε τεθεί ακόμα ο νόμος σε εφαρμογή. Κάποια στιγμή το κλίμα χαλαρής κουβεντούλας πήγε να ξεφύγει λίγο, όταν ζητήθηκε από τους κρατικούς φορείς να παρέμβουν για να λυθούν αυτά τα ζητήματα. Η απόκριση ήταν ότι αυτά δεν βρίσκονται στις αρμοδιότητες του υπουργείου! (Για όλα φταίει η κακή γραφειοκρατία, μην μπερδεύεστε.)

Ξεκάθαρα πιο ρομαντική ήταν η διαπίστωση ενός εκ των εισηγητών πως πρόβλημα στη διαδικασία δημιουργούν και τα ελληνικά προξενεία στο εξωτερικό τα οποία «είναι άλλο κράτος» και δεν ελέγχονται από το εδώ κράτος. Το κράτος βλέπει το κράτος να μην δουλεύει. Και όντως δεν είναι απίστευτο το ελληνικό προξενείο, πες στη Νιγηρία, να στέλνει έγγραφα καθυστερημένα ή να αμελεί να ασχοληθεί με το πιστοποιητικό γέννησης του τάδε υπηκόου Νιγηρίας που είναι πια στην Ελλάδα. Αλλά εδώ υπάρχει κατά βάση για ακόμα μία φορά επιβεβαίωση μιας ορθολογικότητας που συνοψίζει και αναπαράγει τη λογική της παρανομοποίησης αυτών των υποκειμένων στα πλαίσια της ελληνικής πολιτικής μετανάστευσης – τίποτα άλλο.

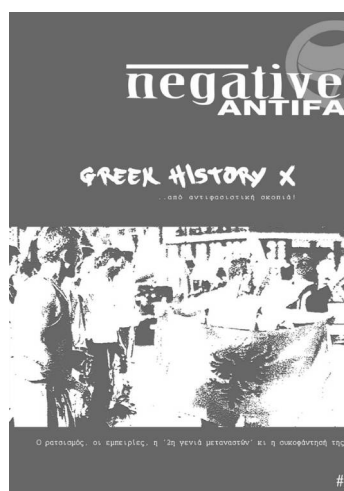
Για να συμπληρωθεί το παζλ της 'παράνοιας' δε θα μπορούσε να λείπει και η μνεία στο facebook. Ένας εισηγητής έσπευσε να ανασκευάσει 'φήμες' που κυκλοφορούσαν στο facebook σχετικά με μαζικές αποδόσεις ιθαγένειας. Βέβαια και το facebook είναι ένα μέσο πληροφόρησης για τον μετανάστη από τη στιγμή που ο εκπρόσωπος του υπουργείου έλεγε στο Ρομάντζο πως φτάνει «τσουνάμι από αιτήσεις στη γραμματεία του υπουργείου», ενώ η ιστοσελίδα της αποκεντρωμένης διοίκησης Αθηνών γράφει... «μην έρχεστε από τα γραφεία, θα επικοινωνήσουμε εμείς μαζί σας...»

Εμείς θεωρούμε πως τα περί 'τσουνάμι και παράνοιας' δεν είναι άλλο από ιδεολογική ρητορεία η οποία επιστρατεύεται για να αποκρυφτεί πως το ελληνικό κράτος δεν παίζει με τα κριτήρια που κάνουν κάποιον έλληνα. Παρόλο που αναφέρθηκε ρητά πως ο νόμος είναι τέτοιος ώστε να μπορεί να περάσει από το Σ.τ.Ε., το οποίο με αφορμή το νόμο Ραγκούση του 2010 απεφάνθη πως οι μαζικές αποδόσεις ιθαγένειας αντίκεινται στις αρχές διατήρησης της εθνικής συνοχής, δεν είναι καθόλου βέβαιο πως έγινε φανερό η κοινωνική σημασία των αποφάσεων του Σ.τ.Ε. Δηλαδή το Σ.τ.Ε. παρουσιάζεται στον δήθεν φιλομεταναστευτικό λόγο, σαν την τρόικα ένα πράγμα, ξένο και απειλητικό, ενώ στην πραγματικότητα, καταλαβαίνει και ένα παιδί πως το Σ.τ.Ε. δεν εκφράζει και αντανakλά (αλλά και αντίστροφα, διαμορφώνει) με νομικίστικο τρόπο παρά τις αντιλήψεις του έλληνα ψηφοφόρου και του κράτους του γύρω από το ελληνικό αίμα και τη συνέχεια του έθνους. Ελλάδα: Η Δεύτερη Πατρίδα, λέγεται το βιβλίο που εξετάζεται σαν ύλη στη διαδικασία για την ιθαγένεια για τα παιδιά των μεταναστών που δεν έχουν βγάλει εδώ το δημοτικό και πρέπει να παραδεχθούμε ότι είναι μια πολύ μικρή ύλη. Ποιος είναι οι λίμνες και οι νομοί στην Ελλάδα, οι ποιητές της και η τρισχιλιετής ιστορία της; Βασικά ερωτήματα για χώρα με εθνικά άγχη που συνδέονται με αίμα και χώρα. Βέβαια τόσο μικρή ύλη από την άλλη γιατί το 'ποια χώρα είναι αυτή' και 'ποιοι είναι οι έλληνες' το μαθαίνει κάποιος μετανάστης από την καλή και την ανάποδη και έμπρακτα στα χρόνια της υποδοχής του, της επισφάλειας και του ρατσισμού.

Για το για ποιους λόγους θέλει να δώσει το κράτος παραπάνω ιθαγένειες ετησίως, σκεφτήκαμε διάφορους λόγους: στρατεύση, φορολογία, συμμετοχή στα ασφαλιστικά ταμεία και βέβαια αναγκαστικά κάποιοι από τους αιτούντες πρέπει κάποτε να πάρουν ορισμένα δικαιώματα.

Αλλά αναρωτηθήκαμε αναδρομικά για το γιατί έγινε αυτή η εκδήλωση. Οι ιθαγένειες δεν δίνονται μαζικά και συνεπώς κανείς δεν θα ευελπιστούσε σε χειροκροτήματα και συχαρίκια. Βλέπουμε ότι σε σχέση με το νόμο Ραγκούση, εθνικιστικά, ρατσιστικά, ταξικά και άλλου είδους κριτήρια έχουν στενέψει ακόμα περισσότερο τα κριτήρια. Συνεπώς; Πατί να γίνει μια δημόσια εκδήλωση για να δούμε τους εκπροσώπους του κράτους να οχυρώνονται πίσω από τη γραφειοκρατία και την παιδεία; Η αλήθεια είναι ότι δεν είναι καν νέες τακτικές αυτές, που τις σκέφτηκε ο Σύριζα, ίσχυαν και με τους προηγούμενους. Δυο σελίδες παραπέρα σε αυτό το έντυπο, θα δείτε ένα άρθρο του Economist για το 2011 με πράγματα που φοβούνται τα σύγχρονα δυτικά κράτη σε σχέση με τις δεύτερες γενιές τους... Για τέτοιους λόγους νομίζουμε κι εμείς ότι κάνουν αυτές τις εκδηλώσεις, για να καλύψουν φόβους και να προλάβουν καταστάσεις. Δίνοντας ιθαγένεια με το σταγονόμετρο και πουλώντας την όλη κατάσταση σαν ένα άσχημο ρομάντζο.

Antifa Negative

Greek History X: από αντιρατσιστική σκοπιά. ο ρατσισμός, οι εμπειρίες, η 2η γενιά μεταναστών και η συκοφάντησή της (Ιούλιος 2013). Το δεύτερο τεύχος του antifa negative για όλα αυτά που λέει ο τίτλος του

“Το κράτος εμφανίζεται ως διαλλακτικό και ουδέτερο και γιατί όχι ως φιλομεταναστευτικό και ανθρωπιστικό. Οι όποιες ‘παγίδες’ στις οποίες πέφτουν καθημερινά οι αιτούντες – βλ. εμπόδια του κράτους για να τις/τους εξουθενώσει ψυχικά και οικονομικά – ανάγονται σε τεχνικά ζητήματα απογυμνωμένα από το πολιτικό τους περιεχόμενο, ζητήματα δήθεν πέρα και έξω από πολιτικές αποφάσεις.”

